REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în flăcare d.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-riĭ de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 110. Brașov, Sâmbătă 18 (31) Maiŭ. 1902.

Al doilea period al campaniei.*)

IX.

Amiciĭ și inimiciĭ au recunoscut, că resultatul conferenței din Iulie 1893 a culminat într'o puternică manifestare a solidarității nóstre naționale. Unanima ei protestare în contra prigonirilor și a violențelor puterii publice a dovedit, că toțĭ Românii din Transilvania, Bănat și Țéra ungurescă sunt una în a combate și a respinge atentatul, ce se pregătea în contra esistenței partidului nostru. Chiar foile guvernului se vedeau constrînse a recunósce, că Românii fără deosebire „stau pe basa unuia și aceluiașĭ program“.

Numai directorul de-atuncĭ al „Tribuneĭ“ cu soții seĭ pretindeau în gura mare, că la conferență ar fi învins așa numiții „tribuniștĭ“ asupra pretinsului „partid moderat“. Ce-i drept, sub presiunea momentuluĭ „Tribuna“ vorbea cu avênt de solidaritatea ce ne-a împreunat pe toțĭ, înse, alăturĭ cu articolii, carĭ constatau acésta, se furișau în colónele ei prea adese-orĭ articolĭ, corespondențe, *entrefilet*-urĭ etc., carĭ propagau duhul cel reŭ al desbinării, lățind părerea, că „conferența a însemnat o cădere a partidului moderat“ pentru hatîrul căruia guvernul unguresc s'ar fi hotărît a nimici pe bărbații, carĭ se aflau în fruntea partidului „național român“ (Memoriul politic de E Brote pag. 144).

Organul nostru, cercetând cum și-a resolvat amintita conferență problema ei, dicea, că accentuarea solidarității și protestarea unanimă contra uneltirilor criminale ale adversarilor, a fost un avis dat acestora, că încercările lor de a-ne desbina sunt și vor rĕmâné zadarnice și că printr'asta conferența și-a resolvat în mod mulțămitor o parte însemnată a problemei sale.

Încât pentru resolvarea celeilalte părțĭ a problemeĭ ....„consolidarea tuturor forțelor naționale cu seriositate, cu plan și sistem în interesul națiuneĭ române, a libertății și a drepturilor sale...“, diarul nostru nu era tot așa de mulțămit, căcĭ se vedea constrîns a recunósce, că prea s'a dat pe față și cu ocasiunea acestei conferențe, din sînul aranjatorilor ei, spiritul funest de clică, ce fù întrodus în sînul partidului de când cu agitarea forțată a cestiuneĭ memorandului. („Gaz Trans.“ dela 16 (28) Iulie 1893).

Ce sĕ-i facĭ însĕ? „Neînfricatul“ Brote cu soții seĭ dela biroul comitetului și dela „Tribuna“ aveau mania de a „învinge“ și a „triumfa“, căcĭ cum ar fi putut posa altfel înaintea publicului român ca cei maĭ falniciĭ naționaliștĭ? De aceea pretindeau, că la conferența din Iulie ar fi învins clica lor „tribunistă“ asupra așa dișilor moderațĭ. In orbia lor ei nu vedeau, că entusiasmul, ce s'a manifestat cu atâta putere elementară în dilele acelea, nu numai că n'a fost productul uneltirilor lor oculte, ci a fost tocmai din contră un *memento* pentru ei, ca sĕ se întórcă de pe cărarea periciósă, pe care o apucaseră. In nepricepera și neprevederea lor ei au credut, că campania de suspițiunare și de calumniare, ce au fost întreprins'o față cu bărbații independențĭ din partid, va întări posiția lor, ba ii va face chiar popularĭ, și n'au ținut sémă de dicala, că „cu minciuna poțĭ prândi, dér nu poțĭ și cina.“

Și ce strălucită ocasiune li se oferea celor dela conducerea partidului de-a aduce un serviciu mare causei atât de amenințate a partidului nostru național tocmai în dilele acelea, când isbucnise din nou furia sĕlbatică a șovinismului, care a comis a doua ediție a barbariilor la Turda și ceva maĭ târdiu la Oradea-mare, când era îndreptată din nou atențiunea tuturor din monarchiă și din afară asupra atrocitățilorsĕvĕrșite contra Românilor asuprițĭ, când chiar adversarii noștri erau adênc impresionațĭ de atitudinea solidară a poporului nostru și când în fine comitetul central al partidului nostru, prin faptul, că era urmărit judecătoresce pentru memorand, își afla un sprijin puternic în simpatiile generale.

Póte că totușĭ s'ar mai fi putut îndrepta multe din cele ce erau de îndreptat, căcĭ, precum am dovedit, cu tótă „campania“ nechibzuiților și neastêmpĕraților, toțĭ bărbații serioșĭ din sînul nostru fără deosebire erau gata la cea mai mare abnegare în interesul causei.

Fatalitatea însĕ a vrut sĕ dea nutremênt tot maĭ mare uneltirilor stricăcióse, carĭ nu numai c'au turburat adênc liniștea sufletéscă între frații de luptă, dér au împiedecat de fapt ca partidul sĕ-șĭ pótă continua lupta sa de apĕrare cu înțelepciunea, tactul și energia, de care avea atâta necesitate în împrejurările critice de-atuncĭ.

*) A se vedé N-rii 89, 91, 95, 98, 100, 101, 103, 104 ai „Gaz. Trans.“ și articolii „*Cine a spart solidaritatea?*“ din „Gaz. Trans“ Aprilie 1902.

Sugrumarea unei națiunĭ.

Nicĭ un popor nu urmăresce cu atâta interes și simpatie lupta desperată pentru esistență a Polonilor din Posen și Prusia-de-Vest, ca poporul român.

Motivele acestui interes și ale acestei simpatii, nu e nevoie sĕ fie analisate mai în detail.

In dieta prusiană s'a desbătut în dina de 27 Maiŭ noul proiect referitor la Polonĭ, presentat numitei diete de contele Bülow.

Este sciut, că în Prusia deja de 15 anĭ funcționéză o comisiune de colonisare, căreia din budgetul statului i-s'au pus la disposiție bogate mijlóce, pentru acapararea proprietății de pămênt din mânile Polonilor, spre a colonisa pe acéstă proprietate țĕranĭ germanĭ, ér în parte spre a-o preface în domenii marĭ administrate de stat.

In acești 15 anĭ de activitate, numita comisiune a cumpĕrat dela Polonĭ 165,000 hectare pămênt, din care pe 100,000 hectare s'au colonisat 4700 de familii de țĕranĭ germanĭ, ér restul așteptă sĕ fie colonisat în viitor.

In amintita ședință a dietei prusiane, proiectul presentat de Bülow cere urcarea sumei de 200 milióne, ce-i stătea până acuma la disposiție numitei comisiunĭ, la suma de 350 milióne, ér un alt articol al aceluiașĭ proiect mai cere 100 de milióne, pentru stîrpirea de pădurĭ și cumpĕrarea de domenii.

In discursul prin care d-l conte Bülow și-a recomandat proiectul, el a invocat motive de „apĕrare națională“ în potriva ideii unei marĭ Polonie, pe care Polonii au de gând sĕ o realiseze, și a pus în vedere o serie întrégă de alte mĕsurĭ cu scop de a promova interesele statului, în acele părțĭ „primejduite“.

Nu credem necesar a insista mai din adins asupra argumentelor lui Bülow, căcĭ fie-care din cetitorii noștri le scie de pe rost. Ele sunt identice cu argumentele „colonisatorilor“ din patria nóstră.

Proiectul a fost însĕ combătut de centrul catolic și de vestitul orator Eugen Richter, din ale căror discursurĭ credem a fi util sĕ reproducem câte-va pasage:

După cancelarul imperiului a luat cuvêntul *Fritzen* (centru). El a spus, că partidul catolic rĕmâne credincios principiilor sănĕtóse ale repausaților leaderĭ ai partidului, v. Huene, baron de Schorlemer și Windhorst, când face oposiție energică politicei pe care o urmăresce guvernul față cu Polonii. Acest proiect involvă o *mare nedreptate față cu Polonii. El lovesce, décă nu formal, dér material în constituție.* Politica acésta până acuma n'a produs nicĭ un resultat positiv.

Din partea Polonilor a vorbit Dr. *Szuman*, înfierând proiectul ca fiind în contradicere cu *constituția și morala*.

După aceștia i-a cuvêntul Eugen *Richter*, care în terminĭ energicĭ combate proiectul. Atât acest proiect, cât și legile dela 1886 și 1898 sunt în contradicție cu articolul din constituție, care spune, *că în fața legii toțĭ Prusienii sunt egalĭ*. Prin aceste legĭ Polonii sunt esclușĭ dela dreptul de a-se aședa pe domeniile statului.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“.

„Poesii“

— de *St. O. Iosif.*

In editura librăriei Socecŭ din Bucuresci a apărut de curênd un volum de poesii datorit tînĕrului *St. O. Iosif*, cunoscut și apreciat deja de publicul cetitor. Încă dela apariția „Patriarchalelor“ St. O. Iosif a fost salutat de public cu multă dragoste și și-a creat de atuncĭ un loc de onóre în inimile cetitorilor. In mijlocul potopului de poesii, carĭ apăreau pe vremea aceea, „Patriarchalele“ au fost o surprisă plăcută pentru noi, au fost un model de poesie csintită și sinceră. Încă de-atuncĭ, cu apariția primului volum, tînĕrul poet și-a pus un pedestal frumos, pe care se prevedea, că nu se ridică decât un monument rĕspânditor de lumină și de admirație.

Și așa a fost; cu volumul al doilea St. O. Iosif a început sĕ-și construéscă monumentul, aședênd pe piedestalul cel frumos acéstă piétră prețiósă literaturii române; în sfîrșit prin acest al doilea volum de poesii, poetul a arătat, că e cineva, un suflet cinstit, o personalitate românéscă.

E nespus de greu — și toțĭ cei destinațĭ condeiului o pot mărturisi — sĕ ai ușurința de-ațĭ reda sub o formă hotărîtă și care sĕ te mulțuméscă, miile de impresii, pe carĭ în fie-ce moment le primesce sufletul tĕu de artist. La câțĭ nu li-se 'ntémplă sĕ încerce, vecinic sĕ încerce, fără sĕ-șĭ găséscă odată adevĕrata cale, pe care se pornéscă. Aceștia sunt ómenĭ, carĭ își risipesc energia scriind de tóte, fără ca sufletul lor sĕ aibă atâta putere, ca sĕ-i împingă într'o direcție anumită. St. O. Iosif a eșit de mult din tagma acestora. O personalitate puternică ca a lui nicĭ nu putea sĕ nu-șĭ găséscă drumul adevĕrat, pe care sĕ pornéscă hotărît, ca un erou la luptă. Trebue sĕ-l admirăm pe acest tînĕr, fiind unul din cei puținĭ, carĭ în mijlocul cosmopolitismului literar, ce era și este încă la noi, a sciut sĕ rĕmână Român, Român din cap până 'n picióre, simplu, sincer și cinstit.

Volumul despre care ne-am propus sĕ vorbim în acest foileton se împarte în două: prima parte o forméză sonetele și a doua cântecele și baladele.

Cele trei sonete dela început sunt îndreptate către tinerii poețĭ. Cu o voce energică le arată céa în care se pierd și visările dulcegĭ, carĭ îi consumă și îi rechémă ér „sub flamura străbună a dragostei de Lege și de Țéră“.

„Sădițĭ în inimĭ vechea bărbăție,
Avênturĭ marĭ, eterne aspirațiĭ!...

Și-apoi încheie sonetul al treilea:

Eu nu's decât un sol — eu sunt drumețul
Grăbit — și nopțea înapoi mĕ cere....
Sunt flacăra pe care-o pórtă vêntul:

Dér trebue sĕ vină cântărețul!
El va slăvi mărĕța înviere:
Veniți cu toții sĕ vestim cuvêntul!..

Din aceste versurĭ se vede clar sufletul poetului; modestia lui înăscută și puternica credință în vremurile viitóre.

In sonetul „In trĕcăt“ e predată într'un mod măestrit impresia, ce de sigur ne-a încercat pe toțĭ în vre-o călĕtorie a nóstră cu trenul. Cui nu i-s'a 'ntémplat sĕ zăréscă la ferêstra unei căsuțe, printre florĭ, un cap frumos de fată, căruia din mers nu putea sĕ-i spue nimic, nu putea sĕ-i zîmbéscă și nicĭ măcar nu putea sĕ o vadă așa cum ar fi voit; trenul plécă și bietul călĕtor alérgă spre alte locurĭ cu părere de rĕu în suflet și aducêndu-șĭ aminte cu drag de copila lăsată prin locurĭ streine, prin țĕrĭ depărtate. Pare a fi simbolisată în acéstă poesie întrégă fire a vieții întot-déuna cu acea vecinică a eĭ părere de rĕu, că n'am făcut cum ar fi trebuit sĕ facem, că ar fi fost mai bine, décă făceam altfel.

Étă cum își inchee poetul acest sonet drăgălaș și spus așa de simplu:

Mi-s'a părut c'a-'mĭ povesteau o rugă (ochii)
O sărutare le trimit din fugă,
Căcĭ trenul sbóră ér — bătu-l'ar focul!

Stau trist la gém.... departe 'n văi se pierde
Căsuța albă cu podóba-i verde....
....Și póte-acolo m'aștepta norocul!

Ar trebui sĕ citez tóte sonetele, ca cetitorii sĕ-și pótă face o idee despre îngrijirea cu care St. O. Iosif își îmbracă

Noi suntem adversarĭ ai orĭ-căreĭ legislaţiĭ esepţionale, dice Richter. Asemenea legĭ contribue numai la aceea, ca cei loviţĭ sĕ se solidariseze şi mai tare. Legea contra socialiştilor a produs efectul, că partidul socialist a devenit mai puternic, decât orĭ-care alt partid. Legile de colonisare dela 1886 şi 1898, continuă Richter, nu şĭ-au ajuns scopul. Ele au contribuit din contra la deşteptarea sentimentului naţional al Polonilor. Eĭ au întemeiat tovărăşiĭ agricole, băncĭ de economiĭ etc. Bismarck credea atuncĭ, că Polonii, carĭ vor vinde moşiile, se vor duce în streinătate, în Rusia, la Paris şi Monte-Carlo, unde îşĭ vor risipi banii. Fórte puţinĭ au făcut aşa. Cei mai mulţĭ au utilisat aceştĭ banĭ pentru întărirea influenţeĭ poloneze. Prin cumpĕrarea moşiilor de către stat, preţul lor s'a urcat cu 100—140%, ér propretarii polonesĭ se bucură de credit mai mare, ce mai înainte. Noi nu putem vota acest proiect, el *alimentéză numai şovinismul şi hipergermanismul.* Puteţĭ sĕ ne declaraţĭ de ereticĭ, cât vĕ place! Când am votat contra legii aduse contra socialiştilor, am fost numiţĭ *duşmanĭ ai statuluĭ; când am fost contra „culturkampf"-uluĭ, ni-s'a spus, că nu avem inimă pentru protestantism; când am cerut serviciul militar de doĭ anĭ, ni-s'a spus, că vrem sĕ sguduim sistemul de apĕrare al Germaniei. Vom suporta şi acuma, décă ni-se va reproşa lipsa de sentiment naţional, şi vom respinge proiectul.*

Cestiunea naţionalităţilor în camera magnaţilor.

În şedinţa dela 29 Maiŭ a camereĭ magnaţilor s'a vorbit între altele şi despre cestiunea naţionalităţilor.

Contele Ferdinand *Zichy* a dis, că *nu esistă în Ungaria o politică mai nenorocită, decât aceea, care se face faţă cu naţionalităţile.* Cu mijlóce silnice *necorecte* se încercă *lăţirea limbeĭ maghiare* şi tótă acţiunea de naţionalitate se caracteriséză prin lipsă de sistem.

Ministru-preşedinte Coloman *Szell* rĕspunḑĕnd contelui Zichy spune: Asertiunea d-luĭ Zichy că facem politică de naţionalitate nenorocită, este un lucru pe care nu-l pot lăsa fără de rĕspuns. Este periculos a spune, că guvernul face politică de naţionalitate nenorocită. Admit, că icĭ colo în vr'un cas séu altul se procede necorect. Afirmarea însĕ, că politica de naţionalitate ce se face în ţéra acésta e nenorocită şi periculósă, eu fără dovedire amĕnunţită n'o pot considera de justă şi de permisă aicĭ în sala legislativeĭ. In ce constă politica de naţionalitate periculósă? În aceea, că spunem, că *statul acesta în tóte fibrele sale, în tóte elementele luĭ constitutive trebue sĕ fie maghiar,* ér pe lângă acésta trebue sĕ tractăm drept (!) şi echitabil cu naţionalităţile. Acésta o fac eu Domnii membrii ai camereĭ magnaţilor cunosc amĕnuntele acesteĭ politice. Le-am desfăşurat în de ajuns nu odată în camera deputaţilor în focul discuţiilor pasionate. Aicĭ nu le voiŭ mai desfăşura, indic numai direcţia, principiul, basa pe care stau, pe carĭ nu le caracterisez în felul cum a făcut'o d-l conte Zichy, ci din potrivă. Pe terenul acesta orĭ-ce enunciaţiune e de natură fórte *delicată,* fiind-că se pot trage din ea censecuenţe fatale, de carĭ, póte, stă departe şi dênsul (Zichy).

*

Fraseologul Szell şi mare meşter în aranjarea deviselor fără valóre intrinsecă, a sciut şi de astă-dată sĕ lunece ca pescele din mână şi sĕ creeze aparenţa, că pe pe partea luĭ e adevĕrul. N'a spus însĕ absolut nimic nou, cu atât mai puţin a putut rĕspunde cu efect incriminăriĭ juste, că politica, ce o face el faţă cu naţiunile nemaghiare din ţéra acésta, este nu numai nenorocită, ci şi periculósă în cel mai mare grad.

Gónă in contra colorilor românescĭ.

Blaşiŭ, 29 Maiŭ n. 1902.

Mĕ dóre inima, când trebue sĕ vĕ scriu lucrurĭ, ce ne jignesc până în adêncul inimeĭ, lucrurĭ, carĭ trebue sĕ indigneze şi sĕ revolte pe orĭ-ce om consciu de drepturile sale.

La Blaşiŭ în fie-care Joi se ţine târg de sĕptĕmână. Atuncĭ ţĕranii noştri din jur vin de regulă în numĕr mare la Blaşiŭ, cu una, cu alta, sĕ vêndă, orĭ sĕ cumpere câte ceva. Şi cum e Românul iubitor de curăţenie, vine totdeuna îmbrăcat curat şi frumos în costumul sĕu pitoresc, admirat pentru frumseţa luĭ de către toţĭ câţĭ l'au vĕḑut. Bine înţeles, din portul ţĕrănimeĭ nóstre nu lipsesc niciĭ colorile românescĭ, carĭ formézǎ parte integrantă în costumul nostru românesc. Se folosesc ca brâne în loc de şerpar şi ca decor pe piept la iie etc. Aşa se obicinuesce acésta de mult, de când s'au pomenit ţĕranii noştri, şi nimenuia nu-i trăsnia prin minte, că odată va păţi-o cu portul sĕu strămoşesc chiar în pieţa Blaşiuluĭ...

Dér adĭ tóte sunt posibile în ţéra acésta. Până acum în Blaşiŭ nu i-s'a mai întêmplat nimica nicĭ unuĭ ţĕran de al nostru pentru portul sĕu românesc, astădĭ însĕ, étă ce s'a întêmplat, ḑiua mare în mijlocul pieţeĭ Blaşiuluĭ, şi încă la porunca mai înaltă.

Anume, adĭ des de diminéţă *doĭ gendarmĭ au venit în piaţă, în târg, şi cu forţa au adunat, orĭ rupt colorile românescĭ de pe costumul ţĕrancelor nóstre din jur, venite la târg.*

La o fată i-le-au rupt de pe piept, unde şi-le-a pus ca decor la iie, pe alte fete şi neveste le-au lipsit de brăcile dela cătrinţe. Spuneau ómenii din târg, că au confiscat şi nisce desagĭ ţesuţĭ în colorĭ românescĭ. Ér uneĭ femeĭ mărginene, care venise cu brâne şi brăcile tricolore de vêndut, i-le-au confiscat tóte volnicii gendarmĭ.

Fapta acésta s'a lăţit repede ca fulgerul printre toţĭ Românii din Blaşiŭ. Uniĭ din inteligenţa nóstră au şi grăbit la faţa loculuĭ, ca sĕ vadă, décă într'adevĕr aşa este, pe cum se svonise. Şi cu mare indignare s'au convins despre tristul adevĕr.

Acolo în piaţă li-s'a pus gendarmilor întrebarea de către un domn român din localitate, că óre cu ce drept fac dênşii lucrul acesta şi provócă scandal? Eĭ au rĕspuns, că *au ordin dela ministrul de interne.* Insĕ, pe cum sunt informat, tot lucrul este pus la cale de către solgăbirĕul din Blaşiŭ, Dr. *Tókos* Géza, care nu de mult este rênduit aicĭ ca solgăbirău şi care de altcum ne este destul de cunoscut pentru insultarea tricoloruluĭ naţional încă de pe când era solgăbirĕu la Ighiu, lângă Alba-Iulia. Acolo încă a făcut volnicii de acestea. Bagsĕmă pe astă cale vré sĕ-şĭ câştige merite şi la maĭ mare (până acum e „tiszteletbeli főszolgabiro")!

Aducă-şĭ însĕ d-luĭ aminte, că acuma nu mai este în Ighiu, ci în Blaşiŭ, unde cei competenţĭ, la tot casul vor sci sĕ rĕspundă în mod demn şi energic volniciilor sale şi va regreta maĭ în urmă sfaturile şi inspiraţiunile primite dela preotul reformat Csereszněs Ödön.

Bravul nostru advocat archidiecesan Maniu deja a şi înaintat la locul competent un protest resolut, energic şi bine argumentat, care protest a întêmpinat complăcerea tuturor Românilor de aicĭ. Căcĭ toţĭ Românii blăşienĭ s'au scandalisat de procedura solgăbirăuluĭ Dr. Tókos. Toţĭ protestéză cu indignare adêncă şi revoltă sufletéscă contra insulteĭ aduse sentimentului naţional românesc prin violarea portuluĭ ţĕrancelor nóstre, carĭ nu pórtă tricolorul românesc ca semn de demonstraţiune, ci simplaminte ca parte integrantă a costumuluĭ lor.

Când aduc acéstă revoltătóre întêmplare în publicitate, tot-odată atrag atenţiunea d-luĭ vicespan al com. Albeĭ inferióre, asupra volniciei solgăbirĕuluĭ Dr. Tókos, care lucréză chiar contrar intenţiuneĭ d-luĭ vicespan.

D-l *Szasz* Joska, când pe la finele anului 1901 a fost ales la Aiud de vicespan al acestuĭ comitat locuit în majoritate de Românĭ, a promis în vorbirea sa rostită în plenul congragaţiuneĭ, că una dintre nisuinţele sale va fi: pacea şi buna înţelegere între poporaţiunea acestuĭ comitat, fără deosebire de limbă şi de religie. Şi tot aceste lucrurĭ le-a accentuat şi cu ocasiunea visiteĭ sale făcută în iérnă la Blaşiŭ, ḑicênd şi în Aiud şi aicĭ, că va călĕtori des prin comune şi se va convinge în persónă despre dreptatea, ce se face poporuluĭ din partea oficiilor administrative.

Ni-se promite dreptate şi poporul nostru este violat în portul sĕu. Cum se unesce volnicia solgăbirĕuluĭ dela Blaşiŭ, cu intenţiunile şi promisiunile d-luĭ vicespan dela Aiud?

Argus.

„Botezul de foc".

Ḑiarul german dela Timişóra sub titlul de mai sus face urmĕtórele glose la condamnarea redactoruluĭ sĕu:

Ḑiarul nostru a trecut aşa-dér erĭ prin botezul de foc. Aşa este sórta ḑiarelor politice independente, că ele se bucură de atenţiunea deosebită a domnilor procurorĭ. Nicĭ ḑiarul nostru n'a rĕmas scutit de acéstă amabilă atenţiune. Am auḑit erĭ din gura d-luĭ procuror din Timişóra, că el cu ochĭ de Argus urmăria fie-care numĕr al ḑiaruluĭ nostru, spre a găsi prilej pentru salvarea patrieĭ, pe care noi ḑilnic o ameninţăm. În ḑiua de 25 Martie s'a împlinit în sfîrşit ferbintea luĭ dorinţă. Ce bucurie, trebue că a avut sermanul Góth, când în acea ḑi i-a cădiŭ în mână articolul „Adevĕratele cause ale emigrăriĭ".

Deóre-ce mişcarea de emigrare din Ungaria, din pĕcate, încă n'a cuprins şi pe domnii procurorĭ (acésta este singura clasă, care prin vocaţiunea sa trebue sĕ se simţă mai bine în stat), aşa nicĭ pe d-l Góth nu putea sĕ-l intereseze din cale afară adevĕratele cause ale emigrăriĭ. S'a pus aşa-dér cu tot dinadinsul sĕ descopere o tendinţă ascunsă în acel articol, care s'a şi desvĕlit înaintea agerilor sale privirĭ oficiale cu o claritate palpabilă, ca agitare circumscrisă în §. 172 al. 2. Şi acum a pus mâna, pe ceea-ce căuta de atâta timp. Căcĭ era deja din cale afară nervos, d-l Góth:

In tóte ḑiarele din capitală se scriea despre pĕcătoşiĭ de agitatorĭ „pangermanĭ", carĭ agită naţionalităţile una contra celeilalte, în Ungaria-de-Sud şi în comitatul Timişuluĭ, ḑiua în amiaḑa mare; în camera deputaţilor se adresase deja interpelaţiĭ în privinţa acésta, şi privirile tuturor gardienilor statuluĭ erau îndreptate asupra mâneĭ domnuluĭ procuror din Timişóra, care încă tot nu eşia din buzunar. Aicĭ trebuia sĕ se întêmple ceva! Bunăvoinţa d-luĭ procuror nu lipsia, însĕ în fóia nóstră cu greu se putea găsi ceva, ce ar pute forma temeiu solid pentru un proces de pressă cu efect. Aşa a trebuit d-l procuror sĕ se mulţumescă cu bucătura cam slabă din instructivul capitol al „adevĕratelor cause ale emigrăriĭ".

Forurile judecătorescĭ se grăbiră a-l satisface. Acusarea este datată din 21 Aprilie şi deja erĭ stăteam cu inima sdrobită la bara justiţieĭ. Felul de luptă a procuroruluĭ era ne mai pomenit. Probabil, fiind-că conţinutul articoluluĭ incriminat nu-i oferia materie suficientă pentru arta luĭ oratorică, s'a nĕpustit asupra fóieĭ nóstre cu atacurĭ suspectante, că am urmări tendenţe antipatriotice cu ajutóre streine bănescĭ. Acésta, firesce, n'am lăsat-o fără rĕspuns, fiind-că nu este adevĕrat, şi din parte-ne l'am luminat pe d-l procuror aşa, că altă-dată îĭ va trece pofta sĕ se producă cu suspiciunărĭ, pe carĭ nu le póte dovedi.

Eĭ bine, juriul ne-a condamnat, dér din pricina acésta nu desperăm. Fă bine, şi nu te teme de nimenĭ! Acésta e devisa nóstră. O sentinţă, se scie, că nu póte fi criticată şi nicĭ nu o facem acésta. Însĕ involuntar ne vine în minte avertismentul dat de apĕrătorul nostru juraţilor: *„Băgaţĭ de sémă, ca sĕ nu violaţĭ prin verdictul D vóstrĕ libertatea presseĭ, libertatea cuvêntuluĭ şi a cugetăreĭ!"*

Şi ni-se pare, că şi libertatea nóstră de pressă, cu inima îndurerată şĭ-a luat în mână — toiagul emigrăriĭ.

SCIRILE DILEĬ.

— 17 (30) Maiŭ.

Majestatea Sa Monarchul a donat pentru sĕracii din Budapesta 8000 cor., ér pentru nenorociţii din Martinica 25.000 francĭ.

Fundaţiunea d-luĭ Dr. Iosif Gall. „Telegraful Român" confirmă scirea, ce am adus'o erĭ după „Trib." despre fundaţiunea ce a făcut'o d-l Dr. Iosif *Gall.* Organul Metropoliei comunică următorul pasagiu dintr'o epistolă, ce a primit'o dela un valoros bărbat, aducênd vestea îmbucurătóre, „Din isvor sigur aflu — se ḑice în acel pasagiu — că Il. Sa

---

ideile. Poetul pare că se jócă cu acésta haină gingaşe a sonetuluĭ, solemnă prin ea însaşĭ, cu care puţinĭ se încumetă sĕ se îndeletnicéscă. Şi-apoi când scriĭ sonete trebue căutată cu multă îngrijire armonia dintre fond şi formă, condiţia de căpetenie a acestor fel de poesiĭ. Iosif a reuşit; dela Eminescu nu s'a mai scris la noi sonete aşa de desĕvîrşite.

* * *

In partea a doua a volumuluĭ dela început ne simţim sufletul îmbĕtat de-o atmosferă românéscă şi liniştită. Pare că ne povestesce un bĕtrân cuminte, pe care l'ascultăm cu drag, căcĭ tot ce ne spune, ni-se pare c'am mai auḑit odată..., de mult dela vre-o bunică séu unchiaş din vremurile copilărieĭ. E fermecător modul cum vede şi cuprinde poetul vremurile depărtate, esagerând pe icĭ pe colo nota laudeĭ, ceea-ce e caracteristic ţĕranuluĭ nostru povestitor.

In balada „Novăceştiĭ" aceste două strofe de-o frumseţe uimitóre întăresc spusa de mai sus:

Crainicul trimis de împĕratul din Ţarigrad se întórce zăpăcit de spaimă şi povestesce:

Înălţate Împĕrate! La Agniţa Crâşmăresa
Treĭ streinĭ descălicară şi de-abia-i încape casa,
Ca 'ntr'un fund dogit de clopot tună 'n gura lor cuvêntul
Şi pe unde calcă dênşiĭ se cut'remură pămêntul
După mese s'aşeḑară câte-şĭ treĭ şi largĭ în spete
Între umerĭ fie-care a coprins câte-un pĕrete...
Nouĕ buţĭ de vin goliră şi 'ncă tot maĭ cer sĕ bea
Şi Agniţa Crâşmăriţa n'are vin sĕ le mai dea...

In baladele sale, precum şi în tot ce scrie acest poet, e inspirat din creaţiile poporuluĭ.

Versurĭ, carĭ vor rĕmâne multă vreme ca model de frumseţe în literatura română sunt şi celea din balada, „Frumósa Irină", care a fost publicată şi în „Gazeta".

O bucată plină de poesie e „Pintea", cunoscutul Pintea năsdrăvanul din literatura populară.

Ascultaţĭ numai la moşnegul ăsta de poet. Cum îşĭ începe povestea:

Spun poveştĭ minunĭ destule
Despre Pintea Năsdrăvanul
Spaima 'ntunecate-i cetinĭ
Ce 'npresóră Caraimanul.
Marĭ isprăvĭ de vitejie
Cunoscute pote nouĕ —
Ascultaţĭ acu la mine
Sĕ vĕ spui şi eu vre-o douĕ...

Nu-mĭ permite locul sĕ mĕ estind mai mult. Am citat versurile acestea, încercênd sĕ fac o icónă a poetuluĭ pentru cetitoriĭ „Gazeteĭ". Am reuşit?... De sigur că nu. Ceĭ carĭ vor sĕ-l cunóscă pe St. O. Iosif, trebue sĕ-l cetéscă în întregime, şi sunt sigur, că după cetirea volumuluĭ nimenĭ n'o sĕ rĕmână cu gândul în şépteḑecĭ de părţĭ, cum se întêmpla s'o păţescĭ după cetirea unor poeţĭ de-ai noştri; ţi-se pare, că n'a scris unul singur, căcĭ în fie-care bucată găsescĭ un fond strein cu desĕvîrşire de restul celor-lalte bucăţĭ. La Iosif se întêmplă tocmai contrariul; vedĭ, că e singura forţă, care face totul, e un far în jurul căruia totul se'nvîrtesce şi sufletul luĭ se remarcă tocmai prin acéstă individualitate puternică, care, risipită în versurĭ, lasă o impresie sănĕtósă şi unitară asupra cetitoruluĭ.

V.

d-l Dr. Iosif Gall, membru în casa magnaţilor, *a testat partea cea mai mare a averei sale* bisericei nóstre gr. or. amĕsurat conţelegerii avute cu fericita sa soţie de rară nobleţă a inimei şi alipire către biserica nóstră... Fundaţiunea este destinată pentru îmbunătăţirea dotaţiunei învĕţătorilor noştri confesionalĭ şi spre ajutorarea studenţilor de ambele sexe la tóte studiile mai înalte, neesceptionându-se nicĭ artele şi economia. Intâetate vor avé cei din eparchia Aradului". — Mai adăugăm, că d-l Gall a contribuit 1040 cor. pentru internatul pedagogilor din eparchia Caransebeşului.

Erăşĭ „demonstraţie antimaghiară". De astă-dată însĕ nu în cimitirul din Gróverĭ, ci în Ungaria-de-Nord. Ce s'a întêmplat? Póte şi Slovacii vor fi avênd vre-un poet, al cărui monument îl vor fi încoronat cu colorĭ „antimaghiare" (!), pentru-ca păzitorii ordinei publice, în lipsa de altă ocupaţiune mai seriósă, sĕ insceneze vr'o gónă după acele colorĭ? — Nu, de astă-dată e vorba de nĭsce cocarde tricolore maghiare, pe carĭ elevii slovacĭ ai şcólei civile de stat din L. S.-Miclăuş le-ar fi rupt dela butonieră şi le-ar fi călcat în picióre, cu ocasiunea serbării patriotice dela 11 Aprilie. Şi încă ceva! Nu numai elevii, dér şi elevele s'au pus pe demonstraţii: La 1 Maiŭ (Curios lucru, că „Felvidéki Sajtóiroda", care vestesce aceste demonstraţii abia după 5—7 sĕptĕmânĭ află de cuviinţă a ni-le aduce la cunoscinţă!), va sĕ dică la 1 Maiŭ, elevele şcólei civile de stat (érăşĭ de stat? Óre ce păzesc atâţia profesorĭ şi profesóre?) au predat catechetului lor un cadou, rostind totodată un discurs în limba *slovacă* (Horrendum auditu! In şcóla de stat!) Şi ceea-ce este şi mai îngrozitor, fetele au îndrăznit sĕ strige la sfîrşitul discursului şi „Jivio".—Dĕu nu e de mirat, că ochii diariştilor şovenĭ din atâtea demonstraţii „colorate" nu vĕd, decât tot scântei „verdĭ".

Stégul din Cluşiŭ. Serbările jubileului de 200 de anĭ al regimentului de infanterie Nr. 51 din Cluşiŭ nu vor fi aşa grandióse, după-cum se credea la început. „Kel. Ért." anunţă, că cetăţenii din Cluşiŭ, precum şi membrii consiliului municipal, universitatea şi „Emke" ar fi declarat, că va comite „trădare de patrie" orĭ-care cetăţén, care ar participa la sfinţirea steagului, cât timp emblema Ungariei nu va fi pusă pe acest stég, în mărime egală şi la loc egal cu emblema Austriei. O parte mai moderată însĕ susţine separarea jubileului de sfinţirea steagului. La serbările jubileului sĕ se ducă, la sfinţirea stégului însĕ nu.

Distincţiune. Majestatea Sa, cu ocasiunea pensionării la propria cerere a d-lui Mihail *Crăiniceanu*, judecător la tribunalul din Maria Teresiopol (Szabadka) i-a acordat titlul de membru la Curtea de apel în semn de recunóscere a serviciilor sale îndelungate şi zelóse.

D-l Sava Şomanescu, iniţiatorul subscripţiilor pentru acoperirea împrumutului român de 175 milióne, face cunoscut persónelor, cari vor sĕ subscrie, că de-ocamdată cestiunea se află în studiu, ér când va fi momentul oportum spre a se începe subscripţia, se vor lansa apelurĭ cu tóte desluşirile necesare. Fórte mulţĭ funcţionarĭ, ofiţerĭ şi persóne particulare şĭ-au exprimat dorinţa de a subscrie, pentru strîngerea sumei de 175 milióne.

Preşedintele Loubet s'a reîntors prin Dunkerque la Paris. La Dunkerque oraşul a dat un banchet în onórea lui Loubet, la care preşedintele a ţinut un discurs, lăudând primirea entusiastă, ce i-s'a făcut.

Milion pierdut la cărţĭ. Un tînĕr magnat ungur, contele *N. T.* a jucat *baccara* în „Casina Naţională" din Budapesta şi a pierdut *1,300,000 cor.* Cel-ce a câştigat este tot un magnat ungur, *Cs. Gy.*

Joia verde. In Sibiiu a pontificat la procesiunea obicĭnuită a catolicilor, cu ocasiunea sĕrbătorii de erĭ, numită *„Festum corporis Christi"*, însuşĭ episcopul Majlath. — După procesiune parochul catolic Gidofalvy a dat un prând festiv, la care a fost învitat Esc. mitropolitul Meţianu, toţĭ generalii şi autorităţile superióre civile şi militare.

Contra cămătăriei. Marţia trecută societatea agrară ungară a ţinut o anchetă contra cămătăriei. A vorbit pe larg contele Alesandru *Károlyi*, accentuând insuficienţa mĕsurilor legislative aduse contra cămătăriei.

Tese de maturitate furate. Din Kaposvar se scrie, că elevii clasei a opta, de-o lungă serie de anĭ păstréză un secret, pe care îl lasă în fie-care an moştenire succesorilor din clasa a şeptea. Ei şĭ-au procurat adecă cheia dela saltarul din cancelaria profesorilor, unde se păstrau închise tesele de maturitate. Din acest saltar scoteau ei în fie-care an tesele şi după-ce le copiau, le puneau érăşĭ îndĕrĕt. Ast-fel se esplică, că maturisanţii din Kaposvar tot-déuna reuşiau la esamenul în scris. Anul acesta însĕ s'a descoperit frauda şi esamenul de maturitate a fost suspendat.

Cum se strîng banĭ la Brăila pentru emigrarea evreilor.? Cetim în „Cronica": Comitetul comunităţii israelite din Brăila în cap cu dr. Silberstein, pentru a puté strânge mai uşor banĭ pentru mărirea fondului necesar emigrărilor, a tipărit nisce cupóne, în forma biletelor de tramvai, în valóre de 50 banĭ unul. Fie-care comerciant de orĭ-ce ramură, séu meseriaş, e dator sĕ cumpere dela comunitate acest fel de cupóne, pe carĭ le plătesc mai scump de cât valórea lor cu 4 séu 5 la sută. Comersantul séu meşteşugarul e dator sĕ dea muşteriilor sĕi cupóne în valóre egală cu preţul, ce i-se plătesce lui pe marfa vîndută. Ast-fel negustorul, care a cumpărat de 1000 de lei cupóne, pe carĭ le-a plătit cu 1050 lei, în schimbul *banilor*, ce încaséză pe marfă, dă cupóne în valóre egală; decĭ comunitatea câştigă 50 b. la suta de lei, pe carĭ negustorul îĭ scóte din câştigul vîndărei. După acéstă proporţie comunitatea câştigă la 1000 de lei 50 de lei, la 10.000 lei 500 lei şi la 1.000,000 de lei, care e suma rulantă în 2 sĕptĕmânĭ aproximativ *în comerciul brăilean*, face frumuşica sumă 50.000 de lei. Prin acéstă mĕsură se boicotéză comarcianţii, carĭ nu-şĭ procură şi ei cupóne, adică nu ajută la mărirea fondului necesar emigrărilor.

Darul Americanilor pentru împĕratul Wilhelm. Se scie, că împĕratul Wilhelm al Germaniei a oferit Americanilor statua lui Frederic cel mare. Americanii, la rêndul lor, au pornit o mişcare de a-se revanşa cu statua lui George Washington.

Ciuma şi-a făcut reapariţia Alexandria în Egipt. 9 decese s'au constatat în cursul sĕptĕmânei trecute.

Prinţul George Bibescu.

Diarul „La Roumanie" din Bucurescĭ publică unele date din biografia repausatului prinţ Bibescu. Reproducem şi noi în traducere un estras:

Prinţul G. Bibescu fù născut la 14 Martie 1834 în Bucurescĭ. El era al treilea fiiu al principelui George Dimitrie Bibescu, primul principe ales pe viéţă de către naţiune, care a domnit în Valachia dela 1 Ianuarie 1843 până la 23 Iunie 1848 şi care a murit în Paris la 1 Iunie 1873. Mama sa a fost Zoe Mavrocordat, nepótă şi fiică adoptivă a prinţului Brancovanu de Basaraba, ai cărui strămoşĭ dădură numele Basarabiei.

Prinţul G. Bibescu, dus în Francia în etate de 9 anĭ, şĭ-a făcut tóte studiile în Paris. La 1853 făcù bacalaureatul în litere, la 1845 bacalaureatul în sciinţe şi în acelaşi an întrà în şcóla militară din S. Cyr. Intre 400 cameradĭ fiind al 29-lea, „în vederea studiilor şi calităţilor sale", de şi strĕin, fù autorisat a întra în şcóla de stat-major. La 1861 ca locotenent cerù voie sĕ facă parte din espediţia de Mexico. In acéstă expediţie s'a distins în mai multe lupte şi la 3 Iulie 1862 fù numit cavaler al „Legiunei de onóre", cu menţiunea: „Acest ofiţer face minunĭ la muncă, la marşurĭ şi în lupte" (generalul Lorencez). „Bibescu are foc în inimă, el îmĭ face cele mai marĭ servicii" (colonelul Valazé). Numit căpitan la 27 Ianuarie 1863, prinţul Bibescu a luat parte la operaţiunile asediului din Puebla şi la expediţiile dirigeate pe cóstele Pacificului. Distingêndu-se şi aicĭ, fù menţionat în ordin de di şi la 1865, întorcêndu-se în Francia, primi crucea de ofiţer al „Legiunei de onóre".

La 1867, căpitanul Bibescu devine adjutant al generalului Durrieu, sub-guvernorul Algeriei. La 1868, întorcêndu-se în Francia, fù propus pentru gradul de şef de escadron. Insĕ interesele de familie îl constrînseră a-şĭ da dimisia. Intrând în viéţa civilă, prinţul se ocupa cu artele frumóse, cu scrima şi equitaţiunea. La 1870 isbucnind rĕsboiul, reîntrà în armată, cu gradul de şef de escadron, şi ataşat statului-major al corpului al 7-lea de armată. Rănit la Sedan, ajunge prisonier, unde rĕmâne la postul sĕu cu ceilalţĭ cameradĭ păna la sfîrşit, la Coblentz. Inainte de-a fi părăsit Parisul, a dat ordin de a-se preface palatul sĕu în ambulanţă, şi în tot timpul rĕsboiului, mai bine de 300 răniţĭ au fost ospitalisaţĭ pe cheltuielile sale. După rĕsboiŭ, prinţul s'a retras în mod definitiv în viéţa privată, în Iulie 1871. La 1875 se căsĕtoresce cu contesa de Caraman-Chimay, divorţată de bărbatul sĕu, colonelul prinţ de Bauffremont.

La 1880 întemeiéză în România o societate de scrimă, al căreia preşedinte fù ales.

Alăturea cu sabia, prinţul sciea sĕ manueze şi condeiul. La 1872 a publicat lucrarea: *„Le Corps Lorencez devant Puebla; Belfort, Reims, Sedan"*. La 1887 publicà *„La Retraite des six mille"*, în urma căreia fù supranumit „Xenofonul Mexicului". Acéstă operă fù premiată de Academia francesă. La 1889 în urma energiei sale, România participă în mod strălucit la exposiţiunea din Paris. Lucrarea prinţului: *„Avant, pendant et après"* espune istoricul acestei interesante fase. In acelaşĭ an fù numit mare ofiţer al „Legiunei de onóre".

La 1893 publică opera *„Le Règne Bibescu"*, care fù de-asemenea premiată de Academia francesă. Documentele publicate aicĭ distrug legenda despre insurecţiunea dela 1848 în România şi fac cunoscută domnia unui principe, care liberéză robii şi pune prima piatră la unirea principatelor române. La 1896 fù ales membru al „Institutului".

Catastrofa din Martinica.

După cercetărĭ îndelungate, o parte a geologilor au constatat, că vulcanul Pelée este în ajun de a-şĭ înceta operaţiunile primejdióse. Prevestirea acésta însĕ nu s'a realisat. Din *Fort-de-France* se anunţă, că vulcanul Pelée a făcut Marţĭ o nouă erupţiune. Martorĭ ocularĭ, carĭ se aflau în apropierea vulcanului afirmă, că erupţiunea a fost teribilă. Diametrul colónei de flăcărĭ, ce isbucniră, era de 300 metri, înălţimea de 150 metri. In timp de o oră diametrul craterului s'a lărgit încă cu 300 metri.

Dintre martorii primei catastrofe, pasagerul engles *Lambert* W. C.. care a rĕmas în viéţă, istorisesce următórele:

„Călĕtoriam pe vasul „Esk." Prima erupţiune s'a început către órele 8 dim. Peste câte-va minute corabia fù învĕluită într'o completă întunecime şi norĭ grei de cenuşă se coboriau asupră-i. Cenuşa cădea tot mai repede şi în fine acoperi pretutindenea marea. Stratul de cenuşă pe bord era în grosime de 2 policarĭ. Din crater se audia un vuet ca de tun şi flăcărĭ colosale isbucniau spre bolta cerescă. In timpul cât corabia înainta prin plóia de cenuşă, acul busolei se învîrtea cu mare celeritate. Viforul vulcanic a încetat la 9.40 şi aerul s'a curăţit. Vedeam St. Pierre dinaintea nóstră la o distanţă de 2 milurĭ englese. Nu ne puteam apropia, am oprit maşina, dér n'am aruncat ancora. Oraşul întreg era o colosală mare de foc. Vedeam cu ochii cum ard vapórele din port şi lava ce năvălia în mare, a cărei fierbinţélă a prefăcut marea într'un nor colosal de aburĭ. Am slobozit rachete de pe vasul nostru pentru aceia, carĭ póte se sbăteau în mare, dér din nicĭ o parte n'am primit rĕspuns. Am trimis o luntre cu doi ofiţerĭ şi patru matrozĭ, carĭ au traversat marea timp de 2 óre la o distanţă de 100 metri de ţĕrm, dér n'au dat peste fiinţe vieţuitóre. Din causa lavei n'au putut sĕ se apropie mai tare.

„Către 11½ vaporul „Rovaima" a esplodat cu sgomot teribil, însoţit de o colónă de foc înaltă 200 urme. Nu se póte constata, câţĭ ómenĭ au perit pe corabie. A doua di „Esk" a sosit la óra 7 în St. Lucia, unde cu câte-va minute mai curând sosise „Roddam". Freemann, căpitanul vasului „Roddam" a desfăşurat un eroism estra-ordinar. Lava i-a ars corpul, încât nu mai avea formă de om. Cu tóte chinurile, ce le-a suferit, el a stat ca un erou pe corabie, conducênd norocos vaporul până la St. Lucia. In cele 36 óre înfiorătóre nicĭ el, nicĭ ómenii lui n'au mâncat nimic, căcĭ lava, care pĕtrundea din tóte părţile şi cenuşa au stricat orĭ-ce fel de mâncare. De sub lava, care a cădut pe bord, au fost scóse mai târdiu cadavrele a doi matrozĭ, carĭ nu mai aveau formă omenéscă."

ULTIME SCIRI.

Bucurescĭ, 29 Maiŭ. Aséră s'a dat la Arsenalul armatei banchetul ofiţerilor de artilerie în onórea Regelui, pentru aniversarea a 25 de anĭ (15 Maiŭ v. 1877), de când bateria de artilerie „Carol I" a tras primul foc de tun asupra fortăreţei Vidinului. Ofiţerii au oferit Suveranului bateria de artilerie, Calafat, lucrat în miniatură. A vorbit generalul Arion, apoi Regele, pe urmă generalul Popescu, ministrul de rĕsboiŭ, D. Sturdza, şi cel mai tînĕr dintre ofiţerĭ, subloc. Livezeanu.

Literatură.

„Supplex Libellus Valachorum", memoriul presentat împĕratului Leopold II. de către episcopii Bob şi Adamovicĭ în numele poporului român din Transilvania la anul 1791. Textul original latinesc şi alăturea de acesta traducerea românéscă făcută de profesorul Dr. E. *Dăianu*. Sibiiu, „Tipografia" societate pe acţiunĭ. Un esemplar broşat costă 1 corónă (plus 5 banĭ porto). Se află de vêndare la Tipografia *„A. Mureşianu"*.

„Castelul din Carpaţĭ", roman din viéţa poporului român din Ardeal, de Jules *Verne*, tradus de d-l Dr. Victor *Onişor* cu o prefaţă de Dr. Eliă *Dăianu* (Tiparul „Tipografia" societate pe acţiunĭ Sibiiu). *Se află de vêndare la Tipografia „A. Mureşianu" Braşov.* Esemplarul broşat ediţ. poporală *1 cor. 60*, broşat ed. de lux *2 cor 40* (plus 10 b. porto), legat *4 cor.* (plus 20 b. porto). O carte forte interesantă, care n'ar trebui sĕ lipséscă de pe masa nicĭ unui Român.

Sosiţi în Braşov.

Pe diua de 29 Maiŭ 1902.

Hotel „Pomul verde": Lang A., inginer Sighişóra, Köhler O., inginer, Budapesta, Csuka M. Langendorf.

Hotel „Bucurescĭ": Farkas B., voiagior Budapesta, Kaufmann G., idem, Budapesta, Baum A., idem, Praga.

„Grand-Hotel": D-na Adler T. soţie de privatier, Braşov.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureşianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Nr. 6573—1902.

PUBLICAȚIUNE.

De-óre-ce *A. Porr*, carele poseda în Brașov un institut de mijlocire de serviciĭ și plasare de servitorĭ, concesiat cu Nr. m. 7060/1897, dela finea anuluĭ 1898 nu mai usézā de acéstă concesiune, de aceea în sensul §-uluĭ 49 al art. de lege XVII 1884 și pe basa ordinuluĭ Ministeriuluĭ de comerciu dela 29 Ianuarie 1902 Nr. 5875/VIII—1902, *acéstă concesiune sĕ declară de ștérsă.*

Inainte însă de a estrada cauțiunea luĭ Albert Porr, se provócă toțĭ aceea, carĭ contra antreprindĕtoruluĭ de mijlocire, pentru service Albert Porr, voesc a-șĭ validita vre-un drept de despăgubire séu pentru vre-o pretensiune, sĕ-șĭ înainteze atarĭ reclame la acest magistrat orășănesc până la *12 Iunie 1902*, cu atât maĭ vêrtos, căcĭ după espirarea acestuĭ termin, cauțiunea din cestiune sĕ va estrada deponentuluĭ sĕu Albert Porr.

Brașov, 6 Maiu 1902.

2-3.(524) *Magistratul orășenesc.*

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face orĭ și când pe timp mai indelungat séu lunare.

P. N. 757—1902.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce spre sciința publică, cumcă comisiunea brașovénă de conscriere a statorit deja lista fundamentală asupra jurațilorpe anul 1903 și că acéstă listă se póte esamina din partea fie-căruia din 1—15 Iunie a. c. în biroul primaruluĭ orașuluĭ Brașov.

In decursul amintituluĭ termin înainte de prând dela 8—12 óre se póte reclama séu în contra omiterei persónelor necompetente, séu în contra inducereĭ persónelor necompetente în acéstă listă. Tot deasemenea se pot face observațiunile recerute în contra acestor reclamărĭ din 16—23 Iunie a. c.

Reclamațiunile și observările se pot face la președintele comisiuneĭ de conscriere ṣéu scripturistice séu verbalminte.

Brașov, în 28 Maiŭ 1902.

Comisiunea de conscriere a orașuluĭ Brașov:

Francisc Hiemesch m. p.
președintele comis. de conscriere.

Friederic Lurtz m. p.
secretarul comis. de conscriere.

(540).1—1

Nr. Mag. 5950—1902.

Publicațiune.

Pentru darea în arêndă a **dreptuluĭ de vênat** în revirurile aparținĕtóre orașuluĭ Brașov dela 1 August 1902 până la 32 Iulie 1908, *se va ține licitațiune publică cu oferte Lunĭ în 9 Iunie* a. c. la 10 óre a m. *în cancelaria oficiuluĭ silvanal orășenesc în Brașov* (sub Bucium Nr. 9.)

Licitația va fi publică, dér și cu oferte închise, pe basa condițiunilor carĭ sunt depuse și se pot lua în vedere (tot-déuna dela 8—12 óre a. m.) în cancelaria oficiuluĭ silvanal orășenesc.

Revirurile orășenescĭ sunt următórele:

În hotarul	**Crisbav**	1500 jug. catastr.,	prețul esclămăriĭ	22 cor.
„ „	**Vlădenĭ**	703 „	„ „	10 „
„ „	**Apața**	1842 „	„ „	30 „
„ „	**Zĕrneștĭ**	9836 „	„ „	63 „
„ „	**Bran**	2868 „	„ „	20 „
„ „	**Cernat**	2515 „	„ „	40 „
„ „	**Satu lung**	7181 „	„ „	50 „
„ „	**Zizin**	4301 „	„ „	20 „

Tot-deodată se face cunoscut publiculuĭ, că ofertele, provĕdute cu 10% vadiu, timbrate cu timbru de 1 corónă și sigilate după recerință, au se fie presentate cel mai târdiu până la 10 óre din diua de licitație d-luĭ silvicultor Iuliu Orlovsky în cancelaria oficiuluĭ silvanal orășĕnesc.

Aceste oferte au se conțină în textul lor suma oferită, esprimată în cifre și în litere, numele și locuința oferentuluĭ și declarațiunea, că cunósce condițiunile de ofert și ale arêndăriĭ și că li-se supune necondiționat.

Brașov, în 5 Maiŭ 1902.

3—3.525. *Magistratul orășenesc.*

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1902.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·40 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.
IV. Tr. acc. la órele 10·26 m. séra.

Dela Brașov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 5·15 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
V. Tr. mixt. la óra 6·— min. séra.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la óra 9.18, cu Ciuc) Szereda, la óra 10.46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·15 m. p. m.

Dela Brașov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·44 min. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·14 m. d. am.
IV. Trenul mixt la óra 9·42 m. séra.

Dela Brasov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·50 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Gyimes).

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren accel. la órele 5·7 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 8 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·7 min séra.

Dela Bucurescĭ la Brașov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·23 min. p. m.
III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·49 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal.
V. Tren accel. la órele 10·14 m. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brasov:

I. Trenul de persóne la óre 8 25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 3·20)
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8 54 dim.)

Dela Zĕrnescĭ la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 8·18 m. séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Brașov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·50 min. séra.
IV. Tren mixt la óra 10·5 m. séra.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la libăria **Nic. I. Ciurcu** și la **Eremias Nepoții.**